

GAZETA LWOWSKA.

We Srode

N^{ro}. 15.

7. Lutego 182

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Lwowa. —

C. K. Rząd krajowy ogłosił następujące
U w i a d o m i e n i e.

Przy przedsięwzięciu d. 1. Maja 1826 rozdawanu nagród w Samborze za przychów najpiękniejszych żrzebców i klaczek po stadnikach skarbowych, otrzymały takowe nagrody osoby następujące, jakoto: 1) Za przychów najpiękniejszych żrzebców po stadnikach skarbowych: Jerzy Reichert, kolonista z Ugartsberg Państwa kameralnego Medenickiego; Walenty Lang, kolonista z Kaisersdorfu, Państwa kameralnego Samborskiego; Mikołaj Chlibkiewicz, gr. k. Paroch z Medenic, każdy z nich po 20 czerw. Zł. w złocie. 2) Za przychów najpiękniejszych klaczek po stadnikach skarbowych: Jerzy Gribel, Jan Hillbrand i Antoni Litt, wszyscy trzej koloniści z Kaisersdorfu, Państwa kameralnego Samborskiego, tudzież Michał Łotacki, poddany z Strony, Państwa kameralnego Podbuskiego; Abraham Mross, kolonista z Ugartsberg, Państwa kameralnego Medenickiego; nakoniec Jan Holn, kolonista z Jozefsbergu, Państwa Medenickiego, każdy z nich po 6 czerw. Zł. w złocie.

— Z Wiednia d. 30. Stycznia. —

N. Pan raczył dotychczasowego Gubernatora Morawii i Szląska, Hrabiego Mittrowskiego, posunąć na stopień Nadwornego Kanclerza połączonej Kancelaryi Nadwornej, i temuż także poruczyć na teraz przewodnictwo w Kommissyi Nadwornej oświecenia.

N. Pan najwyższem Swojem postanowieniem z d. 6. z. m., z uwagi na zasługi D. Adlera, Stryckiego Cyркуlowego lekarza w Galicyi, raczył mu nadać tytuł C. K. Rady, z uwolnieniem od tacy.

— Z Węgier. —

Wiadomości umieszczone w gazetach Preszburzskich z d. 12. Stycznia donoszą:

Na 169tym posiedzeniu Sejmu, w d. 8. t. m. odprawionem, ukończono narady względem instrukcyi celem sprostowania opłat Wojewódzkich. Poselstwo w tej mierze, z niejakimi od-

mianami przeszło w obudwóch Izbach, i potem oddane zostało Protonotaryjuszowi Wojewódzkiemu, aby ułożył przedstawienie. — W d. 9. naradzano się na prywatnem posiedzeniu nad projektem do uregulowania prywatnych stosunków pieniężnych, wypracowanym przez Deputacyją Państwa. Projekt do przedstawienia względem opłat Wojewódzkich konskrypcyi, odczytany w obudwóch językach, a po połączeniu się Izb, natychmiast na czysto odpisany został. Późem połączyły się Izby na wspólne posiedzenie, na którem najpokorniejsze przedstawienie do N. Pana w sposobie formalnym ekspedjowano.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE

Ameryka Hiszpańska.

Dziennik New-Times donosi, iż w dniu 6. Listopada w Karakas, w Departamencie Wenezueli, na zgromadzeniu Władz miejscowych pod przewodnictwem Jenerała Paez, ogłoszone zostało okrzykiem ostateczne odłączenie się prowincyi Wenezueli od Rzeczypospolitej Kolumbii, i urządzenie się onę jako osobne Państwo. Równie przyjęto jednomyślnie drugą uchwałę, mianowicie, iż jakiegokolwiek byłoby położenie polityczne i rząd, któryby Wenezuela między Państwami Amerykańskimi zajmować mogła, zawsze pozostanie wierną obowiązkom, w jakie weszła przez dyplomatyczne ugody lub pieniężne układy (pożyczki) z obcemi Mocarstwami, jak dalece wypadnie na Wenezuelę w stosunku do reszty Kolumbii.

Chociaż przybycie Guzmána, Adjutanta Boliwara, do Karakas, nie mogło przeszkodzić tej uchwale, podczas gdy Guzman w Guayaquil, Quito, Magdalena i w innych Departamentach znalazł przychylnych wnioskowi swojemu, aby projekt do konstytucyi Boliwii, i w Kolumbii został przyjęty, jednakowoż sądzą, że uchwała, która zapadła w Karakas, łatwo znowu przez powrót terazniejszy Boliwara do Kolumbii może być zniesiona.

Portugalija.

Oto są następujące urzędowe wiadomości o działaniach wojska konstytucyjnego, ogłoszone w d. 3. z. m. w Lizbónie:

Jenerał Azeredo donosi ze swojej głównej kwatery w Nellas z d. 29. Grudnia, że Podpułkownik Ganea uderzywszy ze szwadronem ciężkiej jazdy i strzelcami pułku drugiego na powstańców między mostem pod Alcafache na rzece Douro a brzegami rzeki Mondejo, wziął w niewolę 33 ludzi z pułku milicyi Nro. 12; pomiędzy tymi jeńcami jest Podpułkownik Joze Paulo de Carvalho z miasta Viseu; podówczas zajmowali powstańcy Cea, Pinhara i t. d. Jenerał Azeredo dowiedział się od Hrabi Villafior w d. 29. Grudnia z Falbodoza, że tenże zniweczył plan Brygadyjera Magessi i Margrabi Chaves, którzy go we dwa ognie wziąć chcieli; Margrabia Chaves cofnął się ku Celanis, i jak mówią, miał przy sobie dwóch Hiszpańskich Jenerałów. Podług tego samego doniesienia Hrabi Villafior byłto Pułkownik Elezeario, przez którego zdradę dostała się Almeida w moc powstańców.

Margaabia d'Angeja pisze pod d. 21. Grudnia, że na forpoczty Pułkownika Zagallo uderzył naczelnik powstańców Cachapuz i takowe odparł. Drugie doniesienie tegoż Jenerała z d. 26. mówi o rozpoznawaniu linii nad Tamejo, które kazał przedsięwziąć Jenerałowi Correo de Mello, przyczem stoczono kilka matych potyczek z gerilasami powstańców; atoli Jenerał ten wyznaje, że wojska jego zostały wstrzymane w pochodzie swoim, ponieważ cała prowincya Tras os-Montes zbrojna jest gerilasami.

W prowincyi Beiry wypadki wojenne między powstańcami a wojskiem Rządowem są ciągle nieznaczne. Według ostatnich wiadomości, Margrabia Chaves i Wicehrabia Montallegre znajdowali się jeszcze w okolicy Viseu. Wojska konstytucyjne posuwały się przeciwko nim w różnych kierunkach, i zdawały się mieć zamiar zamknąć onychże. Na wschód ku granicy Kastylii, powstańcy, którzy Guarda osadzili, za zbliżeniem się Hrabi Villafior opuścili to miasto i cofnęli się do Pinhel.

Gwiazda donosi z Lizbony z dnia 4. z. m.: Marszałek Beresford obejmuje naczelne dowództwo nad wojskiem Angielskiem w Portugalii, od czego się przed przybyciem swoich żołnierzy wy-mawiał.

W d. 2. Stycznia Biskup z Viseu jako Minister Spraw Wewnętrznych, zagałł posiedzenie Stanów mową w imieniu Xiężniczki Rejentki, która była słaba.

(G. Wied.)

Hiszpanija.

Monitor zawiera następujące wiadomości z Madrytu z dnia 4. z. m.

Królestwo Ichmość i Jch K. M. Infanci i Infantki przypuścili Brygadyjera J. Rafała Val-

parda do ucałowania ręki. P. Valparda, Pułkownik *Celudores reales*, mianowany został Jenerałem Podinspektorem ochotników rojalistowskich w całym królestwie. Sądzą, iż utworzenie tego stopnia jest skutkiem propozycyi Jenerałego Inspektora Jenerała Carvajal, aby postawić 5000 ludzi rojalistowskich ochotników, i sam Carvajal obejmie dowództwo nad tym korpusem na granicy Portugalskiej. — Mówią, że i drugi pułk piechoty krol. gwardyi podobnie wyruszy na granicę. Pewna jest, iż pułk trzeci, który nie miał przyjść, już tu stanął, a czwarty spodziewany, i te obadwa pułki pełnić będą służbę w stolicy przez zimę. Król wyrokiem swoim zaleca utworzyć wojsko odwodowe w Talavera de la Reina, jakoteż, aby 8000 ludzi milicyi prowincyjnej stańło na stopie czynnej. Wszystkie wojska, które stały w Andaluzyi, starej Kastylii i Gali-cyi, wyruszyły na granicę portugalską, tak dalece, że Jenerałni Kapitanowie ani jednego żołnierza z wojska liniowego nie mają na swoje rozkazy. Tak więc te trzy prowincyje zostają w tej chwili pod opieką swoich rojalistowskich ochotników. Wczoraj wieczorem przez nadzwyczajną sposobność odebrano listy z Lizbony, donoszące, że w d. 29., 30. i 31. Grudnia 8000 Anglików wylądowało, i z tych 2500 ludzi weszło do miasta. Rząd Portugalski każe ciągle naprawiać twierdze na granicy od hiszpańskiej Estremadury; pracują koło nich z wielką czynnością.

Hrabia Ofalia nie przyjął jeszcze polecenego sobie Poselstwa do Londynu.

Tenże Monitor donosi z Madrytu z d. 13. z. m. Brygada szwajcarska wyszła z tąd dnia wczorajszego w celu powrócenia do Francyi Jenerał Arbaut Jouques wyjedzie jutro.

Rząd Hiszpański wydał niejako Manifest w formie Okólnika, przez Ministra Wojny do Jenerałych Kapitanów; w tymże wyraża przyjacielski sposób myślenia i formalne postanowienie, że wstrzymywane się będzie od wszelkich kroków nieprzyjacielskich względem Portugalii.

Gwiazda zawiera z Madrytu z d. 8. Stycznia: Oprócz wojsk na granicę portugalską i do obozu pod Talavera wysłanych, wyruszy piąty pułk lekkiej piechoty, stojący załogą w Madrycie, aby jak się zdaie wzmacnił oboz S. Rocha na przeciwko Gibraltaru.

Nawet dwa batalijony stojące w Ceuta, postać chcą na wyspy kanaryjskie; w tym zamiarze okręty zebrane już miesiąc są w gotowości; zwłokę tę przypisują niedostatkowi załony. Rząd Portugalski ze swojej strony każe granice od Alentejo na prawym brzegu Guadyjany uzbrajać.

Już zebrał tam kilka tysięcy ludzi i opatrzył w załogi twierdze, jak n. p. Estremos i Evoramante. Zapewniają, że inżynierowie Angielscy objężdżają liniją i rozpoznają warownie w głównych punktach. (G. Wied.)

Wielka Brytania i Irlandya.

Wszystkie Gazety opisują życie Xięcia Yorku, a Times i Kronika odznaczają się usiłowaniami wystawić błędy zmarłego. Obadwa pisma, chociaż charakterowi i sercu Xięcia oddają sprawiedliwość, ganią go powszechnie, z powodu ich niedelikatności, a najbardziej przez wojakowskich, którzy zmarłego dla jego gorliwości i ciągłej bezstronności w sprawach, bardzo szacują, i jego straty szczerze żałują.

Kuryjer zawiera artykuł o śmierci Xięcia Yorku, napisany przez W. Scott.

Różne Okołoiki nadworne mówią o nabalsamowaniu zmarłego Xięcia Yorku, namieniają, że Król nakazał jak najkosztowniejszy pogrzeb.

PP. O'Connel i Shiel zapewniali na Zgromadzeniu Związku, że Katolicy Irlandscy pogrzebiliby z śmiercią tegoż Xięcia swoje ku niemu niewąsanie, lecz wiadomość o jego śmierci przyjmą bez żalu.

Francyja.

Akademija Francuzka na posiedzeniu swoim w d. 16. Stycznia, na wniosek P. Lacretelle w dawniejszym posiedzeniu uczyniony, uchwaliła najpokorniejszy adres do Króla względem ustawy o wolności druku. Wniosek ten miał za sobą 18 głosów. Sprzeciwiali się mu PP. Anger, Cuvier, Roger, de Lally, Campenon, de Levis, de Laplace, L'Ainé i t. d., a wspierali go PP. Chateaubriand, Segur, Tracy, Villemain, Lemercier, Andrieux, Raynouard, Michaud i inni ich koledzy.

Rozporządzenie Król. z d. 17. Stycznia odwołuje mianowanie P. Villemain, jako Mistrza do prośb przy Radzie Stanu. Na mocy Rozporządzenia Król. P. Michaud Członek Akademii Francuskiej przestał należeć do Lektorów Króla. Jegomości, a na mocy postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych P. Lacretelle utracił miejsce Censora dzieł dramatycznych. (Wszyscy trzej głosowali na wyżej wzmiankowanym posiedzeniu Akademii w d. 16. Stycznia za przedstawieniem do Króla przeciwko projektowi do prawa o wolności druku.) (G. Wied.)

Gwiazda w odwołaniu się do listu P. Chateaubriand przestanego Redaktorowi Dziennika Rozpraw przeciwko nowemu prawu o wolności druku, (a którego jak wiadomo wycisnięto 300000 egzemplarzy i bezpłatnie rozdano), zawiera następujące uwagi:

»Nikt silnej nie powstał na rozpuszczenie druku jak P. Chateaubriand. Nikt bardziej, jak ón nie dał uczuć potrzeby powściągnięcia takowego nadużycia, kiedy mówił w Konserwatorze z d. 3go Marca 1820 roku: »Jest zaraza Europejska, a ta zaraza pochodzi z naszych nauk antytowaryskich.« I dodał obracając mowę do sykofantów wolności i zasad konstytucyjnych: »Słyszycie was mówiących o cnocie i zasadach nad skrwawionym tronem Ludwika XVI., lub nad trupem Xięcia Berry, trudno się wstrzymać od zadrżenia ze zgrozy; i Konstantynopol nie ma dość despotyzmu, a żeby się schronił przed waszą wolnością. Wasze to obumierające zasady zamordowały młodego i nieśczęśliwego Berry!«

»Pytamy się samego P. Chateaubriand, czy się poprawiono w tych obrzydłych zasadach od czasów Louvela? ta zaraza Europejska pochodząca, z naszych nauk, jestże uleczoną? Konstytucjonista, Kuryjer, i wszystkie te Dzienniki, które z takim zapalem zbijały P. Chateaubriand, czyliż zostały przez niego nawrócone? wyrzekły się tych zaraźliwych nauk, tём, że zamieniły zaszczytne zniewagi, które dawniej na niego rzucali, w krzywdzące pochlebstwa? Wszystko, co było prawdą w owych czasach, czyż nią być przestało, dla tego, że liberaliści przestali być nieprzyjaciółami P. Chateaubriand? Ci sami liberaliści stali się ludźmi rozumnymi w oczach słabego Para, który wyraźnie wołał w Konserwatorze, że P. Benjamin Constant jeden tylko z liberalistów ma rozum? Zdanie troche za surowe i zelżywe (mówiąc nawiasem), chociaż nawet ze strony tak rozumnego człowieka, jak P. Chateaubriand. Przysłał słabemu Parowi powiedzieć z powodu projektu do prawa o druku, że chcą wznieść szubienicę i zapalać stosy, kiedy sam domagał się kary śmierci za pisma burzliwe w dziele swém o Monarchii konstytucyjnej? Po wynurzeniu takich życzeń wypadał mówić nam o inkwizycji? A jeżeli te wszystkie narzekania pochodzą od człowieka, któremu na rozumie nie zbywa, czyż można równie powiedzieć, że mu nie zbywa na pamięci, i że pamięta w r. 1827 to, co pisał w r. 1820?«...

Monitor z d. 14. z. m. zawiera powtórnie długi artykuł dla usprawiedliwienia projektu do prawa o wolności druku, który znowu wszystkie pisma Paryżkie na rek wizycją Prefekta Policji, P. Delavau umieścić, lub w dodatkach podać musiały. Artykuł ten przechodzi z kolei pojedyncze rozporządzenia projektu do prawa i stara się okazać ich potrzebę. Na zarzut, że prawo takie, szkodliwie działa na dobre pisma z dobre Dzienniki, odpowiada tenże artykuł w sposobie nastę-

pującym: »Lecz (powiedzą przeciwnicy projektu) wszystko mieszacie, rzucacie jedno po drugim; nie czynicie żadnej różnicy między dobrem a złem; powstajecie ślepo na dobre i złe książki, na dobre i złe pisma peryjodyczne; nie odróżniamie wierności od ducha fakcji, ni Religii od bezbożności? — Oddzielać, rozróżniać, wybierać dobre, a złe odrzucać; cożto ma być innego, proszę was, jeżeli nie Cenzura? Zatem żałujecie, że nie wprowadzono Cenzury! — Umiecie pewne podać znaki, z których przed ogłoszeniem poznać można, co jest gorszącem i kary godnem, co pochwały godnem i obojętnem? Czyliż nie trafiało się już, iż złemu pismu dawano dobry, a pismu za dobre uważanemu i niegannemu tytuł dwuznaczny? — Opatkujecie tedy dobrych Dzienników i pism dobrych! I mnie to zasnuca; lecz łatwiej upłodnić zaród namiętności, jak cnoty. Złe wydaje sto razy więcej złego, aniżeli dobre dobrego rządzą. Roztropni ludzie dawno przeciwnie sądzą; omylili się. — Zład sądzę, że lepiej powstawać na złe, nawet z niebezpieczeństwem zniszczenia wśród tego i dobrego, jak ochraniać dobre, z pewnością, że się złemu drzwi i okna otworzą.«

(D. A.)

Rossyja,

— Z Petersburga d. 6.ª Stycznia. —

N. Pan rozkazał umieścić w Ministerjum Oświecenia narodowego, Szambelana i Łowczego Dworn, Hr. Wielogórskiego.

Jenerał piechoty Hrabia Langeron otrzymał ozdobę orderu Śgo. Andrzeja z brylantami.

Ukazem Senatu Rządzącego z d. 21. Grudnia podano do powszechnej wiadomości, że rozporządzenie Senatu Rządzącego dotyczące ukarania prawnego przeszło 9 zbrodniarzy wyznania mojżeszowego, którzy nakłonili do odszczepieństwa dwie kobiety wyznania rzymsko-katolickiego, na posiedzeniu Ministrów d. 31. Sierpnia następujące uzyskało potwierdzenie N. Pana; »Potwierdzam; lecz, jeżeli się znajdują między tymi Izraelitami nie mający jeszcze lat 30, posłać takich do Gruzyi na prostych żołnierzy.« Nadto cały proces wraz z wyrokiem, posłany będzie dla zapobieżenia na przyszłość podobnym wypadkom, przeciwnym prawom krajowym, do wszystkich Gubernij, w których z mocy najwyższego rozkazu wolno jest mieszkąć Izraelitom.«

N. Pan raczył potwierdzić postanowienie Komitetu Ministrów, pozwalające kupcom Petersburskim zakupować w środkowych Gubernijach zboże na wywóz, wyjąwszy to, które przeznaczone jest na konsumpcję Petersburga, i znajduje się po-

między Rybińskiem a Petersburgiem; będą oni mogli wysłać zboże w ciągu przyszłej żeglugi, nie udając się w tej mierze o szczególne pozwolenie do Jenerałów Gubernatorów wojennych.

Między Tiflis a Peterburgiem urządzono tymczasowie pocztę.

(D. A.)

Turcyja,

Dostrzegacz Anstryjański pod napisem: Z Konstantynopola d. 27. Grudnia, umieścił:

Pełnomocnicy Tureccy do narad w Akiermanie, Hadi Efendi i Ibrahim Efendi powrócili do Stolicy wraz ze swoim orszakiem w d. 15. wieczorem. We dwa dni później wezwali ich Reis Efendi, aby się udali do W. Porty, gdzie z szczególnem odznaczeniem i upodobaniem przyjęci i i wraz ze swymi tłumaczami i Sekretarzami Esrat Efendi i Amik Efendi, i Kessedarem (Podskarhim) pierwszego Pełnomocnika, honorowemi funkcjami zostali udarzeni.

Urządzenie nowego wojska z wielką popieraną jest czynnością. Jeszcze ciągle przybywają z prowincyj nowo zwerbowani, aby weszli do zarodków pułkowych i dalsze pobierali kształcenie. Tak niedawno przybyło z Kutahii, w Azji mniejszej 1500 ludzi, i wcielono ich do wojska stojącego na Azyjatyckim brzegu morza czarnego, pod rozkazami Mohameda Baszy.

Środek, który z powodu swęj nowości sprawił wrażenie, jest spis wszystkich Muzułmanów płci obojg bez różnicy wieku, przedsięwzięty przed kilką dniami przez władze i przełożonych, mianowicie, w Kassim Basza, Galata i Pera. Sądzą, że spisanie tej listy zaszło dla dojścia liczby obowiązanych do wojska.

Liczne kawiarnie w dzielnicy Galata od niejakiego czasu zamknięte, zwykle klasie ludu próżniackiej i bez zarobkowości za miejsce do zbierania się służące, na zawsze zniesiono, a właścicieli onych wezwano, aby takowe na co innego obrócili. Firman w tej mierze ogłoszony został uroczystie w d. 17. t.m., podczas, gdy Kapudan Basza, który po powrocie swoim z floty, w nowem urządzeniu czynnym się okazując, odwiedził Wojewodę dzielnicy Galata. Z resztą zdaje się, iż Rząd nie chce nikogo cierpieć w Stolicy, kto się nie wywiedzie ze swojego zatrudnienia i sposobu zarobku.

Dotychczasowy Gubernator Belgradu Abdurrahman Basza mianowany Wielkorządcą Bosnii, a Kawanos-Sade Hussein-Bassa, dotychczasowy Basza Janboli, Baszą Belgradu, a Baszalik Janboli nadany został Belenli Mustafie Baszy.

(Dalszy ciąg nastąpi.)